

Брюксел, 8 юни 2023 г.
(OR. en)

10048/23

PROCIV 39
IPCR 40
CONAFA 61
DEVGEN 102
JAI 762
ATO 32
CHIMIE 51
COEST 342

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	9798/23
Относно:	Заклучения на Съвета относно укрепването на устойчивостта на цялото общество в контекста на гражданската защита, включително подготвеността в химическата, биологичната, радиологичната и ядрената област

Приложено се изпращат на делегациите посочените по-горе заключения на Съвета, одобрени от Съвета (Правосъдие и вътрешни работи) на 3955-ото му заседание, проведено на 8 – 9 юни 2023 г.

**ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА ОТНОСНО УКРЕПВАНЕТО НА УСТОЙЧИВОСТТА
НА ЦЯЛОТО ОБЩЕСТВО В КОНТЕКСТА НА ГРАЖДАНСКАТА ЗАЩИТА,
ВКЛЮЧИТЕЛНО ПОДГОТВЕНОСТТА В ХИМИЧЕСКАТА, БИОЛОГИЧНАТА,
РАДИОЛОГИЧНАТА И ЯДРЕНАТА (ХБРЯ) ОБЛАСТ**

Въведение

1. Като взема предвид член 196 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в който се насърчава сътрудничеството между държавите членки в борбата с бедствията, и член 222 от ДФЕС, съгласно който Съюзът и неговите държави членки действат в дух на солидарност, в случай че държава членка бъде засегната от бедствие;
2. Като подчертава, че през последните години Европа бе изправена пред няколко паралелни продължителни, междусекторни и трансгранични кризи, сред които агресивната война на Русия срещу Украйна, пандемията от COVID-19 и голям брой природни бедствия като земетресения, горски пожари и наводнения, много от които се изострят от изменението на климата, като всички те изискват ефективно управление на бедствията, и като признава необходимостта от подход за устойчивост на цялото общество в отговор на тези нужди и заплахи;
3. Като взе предвид заключенията на Съвета от 2009 г. относно повишаването на сигурността в Европейския съюз по отношение на химически, биологични, радиологични и ядрени рискове и заплахи — план за действие на ЕС в областта на химическите, биологичните, радиоактивните и ядрените (ХБРЯ) материали¹, заключенията на Съвета от 2009 г. относно повишаването на обществената осведоменост в областта на гражданската защита², заключенията на Съвета от 2021 г. относно повишаването на готовността, способността за реагиране и устойчивостта при бъдещи кризи³, заключенията на Европейския съвет от декември 2021 г., в които се посочва нашата колективна готовност, способност за реагиране и устойчивост на бъдещи кризи като важен хоризонтален политически приоритет на Съюза⁴, и заключенията на Съвета от 2022 г. относно действията за гражданска защита във връзка с изменението на климата⁵, в които се подчертава необходимостта от засилени действия за повишаване на капацитета за превенция, готовност и реагиране във връзка с изменението на климата, както и значението на приноса на гражданите за собствената им безопасност и устойчивост;

¹ 15505/1/09 REV1 + COR1 + COR2

² 9976/09

³ 14276/21

⁴ EUCO 22/21

⁵ 7146/22

4. Като взема под внимание съобщението и препоръката на Комисията относно целите на Съюза за устойчивост при бедствия⁶, приети на 8 февруари 2023 г., в които се определя необвързваща обща основа за укрепване на колективния капацитет на ЕС за предотвратяване, подготовка и реагиране по отношение на последиците от бедствия и за защита на гражданите, поминъка и околната среда;
5. Като признава, че Механизмът за гражданска защита на Съюза (МГЗС) играе ключова роля в реакцията на Европа при природни и причинени от човека бедствия, включително при предоставянето на помощ в натура на Украйна и други държави, засегнати от агресивната война на Русия;

Съветът на Европейския съюз:

6. Отчита, че се намираме в труден период, характеризиращ се с пълномащабна война в Европа, изменение на климата и пандемия от COVID-19, като подчертава, че е важно да се укрепва устойчивостта на цялото общество в контекста на гражданската защита срещу нарастващ брой продължителни, сложни, трансгранични и междусекторни кризи;
7. Оценява високо съобщението и препоръката на Комисията относно необвързващите цели на Съюза за устойчивост при бедствия⁷, включително съответните водещи инициативи, и подчертава, че е важно да се насърчават взаимното допълване и възможните бъдещи полезни взаимодействия с други работни направления на равнището на ЕС и на световно равнище, като например прилагането на Директивата за устойчивостта на критичните субекти⁸, Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия за периода 2015—2030 г., както и сътрудничеството между ЕС и НАТО, при пълно зачитане на принципите на взаимна откритост и прозрачност, приобщаване и реципрочност и автономност при вземане на решения, и въз основа на целите на Съюза за устойчивост при бедствия и седемте основни изисквания на НАТО за национална устойчивост чрез специалния структуриран диалог между ЕС и НАТО относно устойчивостта;
8. Припомня, че в областта на гражданската защита бяха предприети първоначални стъпки за укрепване на устойчивостта на цялото общество;

⁶ 6281/23 + ADD1, 6259/23

⁷ Препоръка (С/2023/400) на Комисията от 8 февруари 2023 г. относно целите на Съюза за устойчивост при бедствия (2023/С 56/01), (ОВ С 56, 15.2.2023 г., стр. 1.); Съобщение на Комисията (COM(2023) 61 final).

⁸ Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за устойчивостта на критичните субекти и за отмяна на Директива 2008/114/ЕО на Съвета (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 164–198.).

9. Приветства дискусиите относно европейска инициатива за осведоменост и готовност при кризи и подчертава, че тя следва да се основава на подход, обхващащ всички рискове, с цел да се предоставят възможности за устойчивост на населението при нарушаване на обществените функции;
10. Оценява високо предприетите от Комисията стъпки за започване на проучване за картографиране и осъществимост с цел по-нататъшно концептуализиране на европейска инициатива за осведоменост и готовност при кризи, като се вземат предвид принципът на субсидиарност и необходимостта от гъвкавост за държавите членки с оглед на адаптирането на инициативата към националните различия;
11. Приветства поэтапния подход, започващ с набелязване на добрите практики за публично-частно сътрудничество, който би могъл да допринесе за засилване на участието на частния сектор в дейности за гражданска защита на етапите на превенция, готовност и реагиране;
12. Признава, че реакцията на МГЗС по отношение на агресивната война на Русия срещу Украйна е най-голямата и най-сложна операция на ЕС за гражданска защита след създаването на МГЗС, и подчертава необходимостта от укрепване на гражданската защита както на равнището на Съюза, така и на равнището на държавите членки;
13. Припомня работата, извършена от Координационния център за реагиране при извънредни ситуации (ERCC) и от Съвета, включително в рамките на задействането на интегрираните договорености за реакция на политическо равнище при кризи (IPCR) във връзка с агресивната война на Русия срещу Украйна;
14. Отбелязва по-специално предложените мерки относно договорености за готовност и реагиране в областта на ХБРЯ материалите, които биха могли да бъдат предприети от ЕС и държавите членки в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна;
15. Подчертава значението на укрепването на готовността за ХБРЯ инциденти по целия спектър на риска, както в Украйна, така и извън нея;
16. Признава, че е необходимо да се предприемат редица действия в краткосрочен план, за да се повиши допълнително готовността в случай на ХБРЯ инцидент, но че са необходими и по-дългосрочни действия за укрепване на способността на Съюза за подготовка и реакция във връзка с ХБРЯ инциденти;
17. Подчертава значението на устойчивостта на национално равнище в областта на ХБРЯ материалите и укрепването на способностите за готовност и реагиране в същата област както на национално равнище, така и на равнище ЕС, с което се повишава устойчивостта на ЕС и същевременно се дава възможност за подкрепа на трети държави, включително Украйна;

18. Изтъква значението на гражданско-военното сътрудничество по отношение на свързаните с ХБРЯ материалите операции, включително в рамките на сътрудничеството между ЕС и НАТО, при пълно зачитане на договорените ръководни принципи, с цел гарантиране на съгласуваност на усилията за изграждане на капацитет, на адекватен, реципрочен и недискриминационен обмен на информация и на координирани действия за реагиране;

Приканва държавите членки:

19. Да наблегнат на необходимостта от подход за устойчивост на цялото общество с оглед на нарастващия брой паралелни продължителни, междусекторни и трансгранични кризи;
20. Да подкрепят действия за превенция и готовност с цел подобряване на капацитета на Съюза и неговите държави членки да устояват на последиците от бедствие, което причинява или може да причини многонационални трансгранични последици, чрез насърчаване на изпълнението на необвързващите цели на Съюза за устойчивост при бедствия;
21. Да разгледат възможностите за активно участие в инициативи за осведоменост и подготвеност на равнище ЕС, по-специално в наскоро предложената инициатива *preparEU*, с особен акцент върху индивидуалната готовност, като се вземат предвид местните, регионалните и националните инициативи;
22. Да включват и споделят, когато е целесъобразно, информация относно националните кампании за осведоменост и готовност във връзка с рискове с оглед на подкрепата на работата на водещия проект в рамките на цел 2 на Съюза за устойчивост при бедствия;
23. Да разгледат възможностите за по-нататъшното развитие на публично-частни практики за сътрудничество, които засилват дейностите за гражданска защита в областта на превенцията, готовността и реагирането, когато е целесъобразно;
24. Да продължат да проучват възможностите за предлагане и регистриране на нови способности, свързани с ХБРЯ материалите, в Европейския резерв за гражданска защита;

25. Да засилят сътрудничеството в рамките на Съвета с цел подпомагане, когато е целесъобразно, на координацията на комуникационните и информационните дейности и усилията във връзка с готовността за евентуални ХБРЯ инциденти. По време на задействането на IPCR във връзка с евентуални ХБРЯ инциденти председателството следва да възлага по целесъобразност на неформалната мрежа за комуникация при кризи, която е част от договореностите за IPCR, задачата за подобряване на комуникацията с обществеността и съгласуваните послания по различни аспекти на продължаващата криза. Председателството и кръгли маси в рамките на IPCR могат също така да възлагат на мрежата за комуникация при кризи задачи да извършва други специфични дейности във връзка с дадена продължаваща криза с цел проучване на възможности за съвместна комуникация, информационни действия и усилия във връзка с евентуални ХБРЯ инциденти;
26. Да засилят участието в обучения и учения, свързани с ХБРЯ материали.

Приканва Комисията:

27. Да насърчава изпълнението на необвързващите цели на Съюза за устойчивост при бедствия, включително на водещите инициативи, и заедно с държавите членки да оценява постигнатия напредък, да преразглежда и развива целите с оглед на променящите се нужди и действията, предприети за преодоляване на пропуските, установени чрез извлечените поуки, разработването на сценарии и планирането на управлението на бедствия, на цялата територия на Европейския съюз, включително най-отдалечените региони, като се избягват административната тежест и дублирането;
28. Да придвижи, в тясно сътрудничество с държавите членки, работата по проучване за картографиране и осъществимост с цел по-нататъшно концептуализиране на европейска инициатива за осведоменост и готовност при кризи, включително специфични рискове, свързани с най-отдалечените региони на ЕС;
29. Да набележи, съвместно с държавите членки, текущото сътрудничество с частния сектор на равнище ЕС и на национално равнище в областта на гражданската защита, като същевременно отчита различните мандати на държавите членки и различните начини на изпълнение от тяхна страна.

Приканва Комисията, що се отнася до краткосрочните мерки в областта на ХБРЯ материалите:

30. Да повиши способността за ранно предупреждение в областта на ХБРЯ материалите, за да се гарантира ефективна и навременна реакция в сътрудничество със съответните заинтересовани страни, включително международни организации (напр. МААЕ, ОЗХО);

31. Да осигурява и улеснява дискусии, основани на специфични сценарии в областта на ХБРЯ материалите, с държавите членки, участващите в МГЗС държави и съответните организации с цел проучване на по-нататъшни действия;
32. Да предприеме необходимите мерки за проучване на перспективите за предоставяне на държавите членки на редовна специфична информация в областта на ХБРЯ материалите, свързана с войната в Украйна и ХБРЯ рисковете, когато е целесъобразно, което води до подобряване на колективната готовност и установяването на подкрепящи действия;
33. Да ускори процеса на сертифициране на способностите в областта на ХБРЯ материалите, регистрирани в Европейския резерв за гражданска защита, да продължи изграждането на способностите на rescEU и да проучи, съвместно с държавите членки и международни организации, как способностите в областта на ХБРЯ материалите, налични на национално равнище или в рамките на други организации, могат да бъдат използвани в рамките на МГЗС;
34. Да проучи допълнителни възможности за улесняване на снабдяването на държавите членки с ХБРЯ оборудване, включително в рамките на rescEU, да набележи начини за допълнително намаляване на времето за разгръщане на капацитет в случай на ХБРЯ инциденти и да оцени ефективността на дейностите и операциите, които вече се провеждат;
35. Да проучи, съвместно с държавите членки, решения за улесняване на възможността държавите членки да разгръщат свързани с гражданската защита способности в областта на ХБРЯ материалите в държави, засегнати от конфликти, и да проучи допълнително възможностите за обучение на украински персонал;
36. Да проучи, в тясно сътрудничество с държавите членки, перспективите за установяване или разширяване на съществуващите договорености за дистанционна подкрепа на оказващи първа помощ и друг персонал посредством предоставяне на експертна и аналитична подкрепа чрез виртуални средства.

Приканва Комисията, що се отнася по-дългосрочните мерки в областта на ХБРЯ материалите:

37. Да проучи допълнително, в тясно сътрудничество с държавите членки и съответните организации, възможностите да се гарантира, че МГЗС се възприема като основен канал за искания за материали, свързани с гражданската защита (екипи, оборудване, консумативи и др.);
38. Да проучи допълнително, в тясно сътрудничество с държавите членки, възможностите за преодоляване на съществуващите пропуски в способностите, необходими за справяне с каскадните последици от големи ХБРЯ инциденти;

39. Да проучи начините за увеличаване на достъпа до пазара за различни видове оборудване, провизии и материали, свързани с ХБРЯ рисковете, чрез осигуряване на дългосрочна предвидимост на покупките;
 40. Да предприеме последващи действия с органите за гражданска защита във връзка със съответните нужди от обучения и учения и при възможност да организира по-редовни обучения и учения в областта на ХБРЯ материалите;
 41. Да обсъди допълнително, в тясно сътрудничество с държавите членки, начините за предприемане на последващи действия и за изпълнение на предложените мерки.
-